

Monumentnummer*: 520780

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 december 2004
Kadaster deel/nr 82906/155

Woonplaats* Brummen
Gemeente* Brummen
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Brummen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Brummen	C			427
Brummen	C			1376
Brummen	C			431
Brummen	C			1265
Brummen	C			439
Brummen	C			1266
Brummen	C			436
Brummen	C			1374
Brummen	C			1602
Brummen	C			1375
Brummen	C			1603
Brummen	C			437
Brummen	C			429
Brummen	C			994
Brummen	C			842
Brummen	C			1270
Brummen	O			218
Brummen	P			383

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brummen	O			25
Brummen	C			1518
Brummen	O			202
Brummen	C			432
Brummen	C			1268
Brummen	C			447
Brummen	C			1604
Brummen	C			450
Brummen	C			1267
Brummen	C			1601
Brummen	C			430
Brummen	C			1269
Brummen	C			438
Brummen	C			435
Brummen	C			455
Brummen	O			16
Brummen	C			452
Brummen	P			393
Brummen	C			433
Brummen	C			428
Brummen	C			434

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: (Bij Voorsterweg 139; op de bijbehorende kaart aangegeven met nr. 2) HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Voorstonden heeft een vrijwel rechthoekige vorm met aan de noord- en zuidzijde een kleine uitstulping. De aanleg bestaat uit een open gedeelte met parkweides en een aan drie zijden omgracht gedeelte aan de westzijde en een bosrijk gedeelte ('Engels Bos') aan de oostzijde. De aanleg dateert in oorsprong uit de 17de eeuw. Het huis was in deze periode reeds omgracht en omgeven door een lanenstructuur. Deze structuur is op de zgn. 'Hottingerkaart' uit 1783 zichtbaar; het huis ligt op een rechthoekig kasteleiland en ten oosten van dit eiland liggen de moestuinen, eveneens op een eiland. Omstreeks 1780 werden zowel een Grand Canal aan de noordzijde van het huis als een vijver in landschapsstijl in het bos gerealiseerd. Het Grand Canal werd omstreeks 1860 omgebogen en gedeeltelijk gedempt. Na enkele voorzichtige veranderingen in landschapsstijl, werd omstreeks 1820 de verlandschapping van de aanleg verder doorgevoerd waarbij veel nieuwe waterpartijen werden toegevoegd; het zgn. "nieuwe werk'. Het is mogelijk dat de veranderingen naar ontwerp van de tuinarchitect J.D. Zocher sr. werden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitgevoerd. De aanleg is geraffineerd; vnl. bestaande uit natuurlijke gevormde vijvers, hoogteverschillen, eiken- en beukengroepen en een aantal 'strategisch' geplaatste rode beuken. Het oudere formele lanenstelsel werd gehandhaafd en is thans nog herkenbaar in onder meer de oprijlaan en de in het verlengde liggende laan (de Westerallee) aan de overzijde van de vijver. Het zgn. Slingerbos dateert eveneens uit deze periode. Door dit deel slingert een beek, die zich op enkele plaatsen tot vijvers waarin eilandjes liggen verbreedt. Tot 1860 werd het Grand Canal gehandhaafd, waarna het als het ware werd omgebogen en werd aangesloten op het 'nieuwe werk' uit 1820. Tussen 1909 en 1921 onderging het aan drie zijden door een gracht omgeven deel van de aanleg ten zuiden van het huis een verandering. Door tuinarchitect L.A. Springer werd hier de geometrische aanleg gerestaureerd op basis van de 17de- en 18de-eeuwse aanleg. Thans ligt hier de formeel aangelegde tuin (de 'zuidtuin' en de 'oosttuin'), thans ingericht als weide. De 'oosttuin' was in de 17de en vroeg-18de eeuw in gebruik als kwekerij/moestuin en in de laat-18de en 19de eeuw als siertuin. Ten noorden en westen van het huis liggen enkele parkweiden ('Kampwei', 'Mulderswei', 'Boschwei' en 'Heerskamp'). De Heerskamp werd omstreeks 1860 beplant met beuken. Over de parkweiden lopen vanaf het hoofdgebouw enkele zichtassen naar het noorden en het voormalige tolhuis. Door de weiden slingert zich de beek die zich direct ten noorden van het huis verbreedt tot een vijver waarin een eiland ligt. Aan het noordeinde van de grote noord-zuidlaan, aan de beek, bevindt zich de ruïne van de voormalige 18de-eeuwse boerderij "De Beek", bestaande uit een deel van de fundamenteën en een deel van de rode cementvloer van het voorhuis.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG is van algemeen belang:

- als representatief voorbeeld van een in oorsprong 17de-eeuwse aanleg met formele elementen die in de loop van de 18de, 19de en 20ste eeuw zijn huidige structuur en karakter verkreeg in een landschappelijke stijl;
- vanwege het belang van de aanleg voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur;
- vanwege de, deels ook in detail, gaaf bewaarde 17de-eeuwse structuur met formele structurelementen;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument